

HOOFDDOEL

Een breuk aanvullen tot een hele: in context en zelf tekenen.

REKENWOORDENSCHAT

de hele

BASISVEREISTEN

Kennis van formele breukentaal (begrijpen dat $\frac{3}{4}$ betekent: 3 stukken van iets dat in totaal uit 4 stukken bestaat).

EXTRA MATERIAAL LES 1

- geleide instructie: wisbordje (per kind); lineaire breukenset of 3-strook (voor de leerkracht), 4- en 5-strook (per tweetal)
- verlengde instructie: 3- en 4-strook, doek (bijv. theedoek) (voor de leerkracht)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 2

- geleide instructie: werkboek, 1 touwtje van 7 cm, vel A4-papier, 1 strook van 30 cm, 1 meetlint (per tweetal)
- basistaak: werkboek, 1 strook van 24 cm, 1 meetlint (per kind)
- verlengde instructie: 2- en 3-strook, doek (bijv. theedoek) (voor de leerkracht), 1 vel A4-papier (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Je leert bij een plaatje aangeven welk deel gekleurd is en welke breuk erbij hoort.

groep 6 blok 3 doel 2

Welk deel is gekleurd?

Breuken

- Je leert een breuk aanvullen tot een hele. (les 1)
- Je leert bij een deel de hele tekenen. (les 2)

- Je leert breuken schattend plaatsen en aflezen op de getallenlijn vanaf 0. (les 3)
- Je leert breuken schattend plaatsen en aflezen op de getallenlijn vanaf een willekeurig getal. (les 4)

groep 6 blok 4 doel 1

Teken de hele reep.
Dit is $\frac{3}{4}$ deel van de reep.

groep 6 blok 4 doel 2

Maak vast.

Hulp

Je ziet $\frac{3}{4}$.
 $\frac{1}{4}$ deel is bedekt.
 $\frac{3}{4}$ en $\frac{1}{4}$ is samen een hele.

Teken de hele strook.

$\frac{1}{4}$ deel van de strook is 1 van de 4 stukken.

De hele strook bestaat dus uit 4 gelijke stukken.

Maak er nog 3 gelijke stukken aan vast.

Dit is $\frac{1}{4}$ deel van een strook.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Welke 2 stukken maken samen een hele?

Maak een hele strook.

$\frac{1}{3}$ strook, erbij strook.

Lessen

Blok 4: les 3, 4, 5 (taak 5b), 16,
peiltaak week 3
Blok 5: eigen taken, les 14, les 19

Onderdeel

Verhoudingen

Didactische modellen

HOOFDDOEL

Breuken schattend plaatsen en aflezen op de getallenlijn: vanaf een willekeurig getal.

BASISVEREISTEN

Kennis van breukentaal ($\frac{1}{4}$ als 1 deel van in totaal 4 delen).

EXTRA MATERIAAL LES 3

- geleide instructie: wisbordje (per tweetal), werkboek
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 4

- geleide instructie: werkboek
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Breuken

- Je leert een breuk aanvullen tot een hele. (les 1)
- Je leert bij een deel de hele tekenen. (les 2)

- Je leert breuken schattend plaatsen en aflezen op de getallenlijn vanaf 0. (les 3)
- Je leert breuken schattend plaatsen en aflezen op de getallenlijn vanaf een willekeurig getal. (les 4)

Je leert breuken met elkaar vergelijken met behulp van afbeeldingen en de getallenlijn.

groep 6 blok 4 doel 1

Teken de hele reep.
Dit is $\frac{3}{4}$ deel van de reep.

groep 6 blok 4 doel 2

Maak vast.

groep 6 blok 6 doel 1

Wat is meer?

Hulp

De lijn loopt van 2 naar 3.
De lijn is verdeeld in 3 gelijke stukken.
Elk stuk is $\frac{1}{3}$ deel.
De pijl staat na de 2 en bij het tweede stuk: $2\frac{2}{3}$.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Welke breuk?

Welke breuk? Vul in.

Blok 4: les 6, 7, 10 (taak 10a), 17, peiltaak week 4
 Blok 5: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Sommen als $432 + 257$ cijferend optellen.

REKENWOORDENSCHAT

cijferen, cijferend optellen

BASISVEREISTEN

Het kolomsgewijs optellen en het kennen van de positiewaarde van de cijfers in een getal. In blok 3 is het kolomsgewijs optellen aan de orde geweest. Nu komt het cijferend optellen aan bod. Het verschil is dat we bij cijferen de getallen niet meer in hun waarde laten. We gaan werken met cijfers in plaats van met getallen. Het is abstracter. Bij dit doel werken we nog zonder overschrijding. Kinderen moeten het kolomsgewijs optellen eerst goed beheersen (begrijpen en vlot kunnen uitvoeren), voordat zij de overstap maken naar het cijferend optellen. Je hebt hierbij als leerkracht de regie: jij geeft aan wie wel/niet gaat cijferen. Doe dit op basis van de resultaten uit blok 3, doel 3.

LESOPBOUW S/FS

De kinderen werken aan hetzelfde onderwerp, maar het strategiegebruik kan verschillen tussen S en FS. Nog niet alle kinderen zullen toe zijn aan cijferend rekenen. Voor de kinderen die werken op FS-niveau geldt: zij moeten eerst het kolomsgewijs rekenen goed beheersen, voordat ze de overstap maken naar het cijferen.

EXTRA MATERIAAL LES 6

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- geleide en verlengde instructie: speelgoedgeld: 10 briefjes van € 100,-, 20 briefjes van € 10,-, 20 munten van € 1,- (per tweetal)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 7

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- verlengde instructie: eventueel speelgoedgeld: 9 briefjes van € 100,-, 7 briefjes van € 10,-, 5 munten van € 1,- (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Optellen en aftrekken

Je leert sommen als $368 + 257$ kolomsgewijs optellen en je begrijpt wat je opschrijft.

- Je leert sommen als $432 + 257$ cijferend optellen en je begrijpt wat je opschrijft.
- Je leert sommen als $432 + 257$ cijferend of kolomsgewijs optellen en je begrijpt wat je opschrijft.

- Je leert sommen als $487 + 235$ cijferend optellen en je begrijpt wat je opschrijft.
- Je leert sommen als $487 + 235$ cijferend of kolomsgewijs optellen en je begrijpt wat je opschrijft.

groep 6 blok 3 doel 3
 Reken kolomsgewijs.

$$\begin{array}{r} 327 \\ 234 \\ \hline \end{array} +$$

groep 6 blok 4 doel 3
 Reken kolomsgewijs.

$$\begin{array}{r} 432 \\ 257 \\ \hline \end{array} +$$

groep 6 blok 4 doel 4
 Reken kolomsgewijs.

$$\begin{array}{r} 327 \\ 234 \\ \hline \end{array} +$$

Hulp

$425 + 231 =$

kolomsgewijs van groot naar klein	kolomsgewijs van klein naar groot	cijferen
$\begin{array}{r} 425 \\ 231 \\ \hline 600 \\ 50 \\ \hline 656 \end{array} +$	$\begin{array}{r} 425 \\ 231 \\ \hline 6 \\ 50 \\ \hline 600 \\ 656 \end{array} +$	$\begin{array}{r} 425 \\ 231 \\ \hline 656 \end{array} +$

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Reken uit met cijferen.

$562 + 336 =$

Hoeveel kost het samen? Welke som hoort erbij?

Schrijf alleen de som op, zonder het antwoord.

som:

Blok 4: les 8, 9, 10 (taak 10b), 17, peiltaak week 4
 Blok 5: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Sommen als $487 + 235$ cijferend optellen.

BASISVEREISTEN

Het kunnen inwisselen en het kunnen cijferen zonder overschrijding (blok 4, doel 3).

Om te voorkomen dat kinderen nu ze leren cijferen, alle optel- en aftreksommen gaan uitrekenen met cijferen, besteed je tijdens de geleide instructie opnieuw aandacht aan de keuze tussen hoofdrekenen (waarbij de kinderen gerust tussenantwoorden mogen noteren of een getallenlijn mogen gebruiken) en cijferen. Dit onderdeel wordt niet getoetst, maar is wel van belang om te werken aan de getalgevoeligheid van de kinderen.

LESOPBOUW S/FS

De kinderen werken aan hetzelfde onderwerp, maar het strategiegebruik kan verschillen tussen S en FS. Nog niet alle kinderen zullen toe zijn aan cijferend rekenen. Voor de kinderen die werken op FS-niveau geldt: zij moeten eerst het kolomsgewijs rekenen goed beheersen, voordat ze de overstap maken naar het cijferen.

EXTRA MATERIAAL LES 8

- geleide en verlengde instructie: speelgoedgeld: 10 briefjes van €10,-, 20 briefjes van €10,-, 20 munten van €1,- (per tweetal en voor de leerkracht)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 9

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Optellen en aftrekken

- Je leert sommen als $432 + 257$ cijferend optellen en je begrijpt wat je opschrijft.
- Je leert sommen als $432 + 257$ cijferend of kolomsgewijs optellen en je begrijpt wat je opschrijft.

groep 6 | blok 4 | doel 3
 Reken uit met cijferen.

$$\begin{array}{r} 432 \\ + 257 \\ \hline \end{array}$$

- Je leert sommen als $487 + 235$ cijferend optellen en je begrijpt wat je opschrijft.
- Je leert sommen als $487 + 235$ cijferend of kolomsgewijs optellen en je begrijpt wat je opschrijft.

groep 6 | blok 4 | doel 4
 Reken uit met cijferen.

$$\begin{array}{r} 327 \\ + 234 \\ \hline \end{array}$$

Je leert sommen als $463 - 248$ kolomsgewijs aftrekken en je begrijpt wat je opschrijft.

groep 6 | blok 5 | doel 3

$$\begin{array}{r} 463 \\ - 248 \\ \hline 215 \end{array}$$

Hulp

$487 + 235 =$

$$\begin{array}{r} 1 \ 1 \ 7 \\ 4 \ 8 \ 7 \\ + 2 \ 3 \ 5 \\ \hline 7 \ 2 \ 2 \end{array}$$

- stap 1: $7 + 5 = 12 \rightarrow$ 1 tientje en 2 euro's, 2 opschrijven, tientje bij de tientallen
- stap 2: $1 + 8 + 3 = 12 \rightarrow$ 1 honderdje en 2 tientjes, 2 opschrijven, honderdje bij de honderdtallen
- stap 3: $1 + 4 + 2 = 7 \rightarrow$ 7 honderdjes opschrijven

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Hoeveel samen? Welke som hoort erbij?

Schrijf alleen de som op, zonder het antwoord.

som:

Reken uit met cijferen.

$365 + 574 =$

Blok 4: les 11, 12, 15, 18
 Blok 5: eigen taken, les 14, 19,
 peiltaak week 1

Meten en meetkunde

HOOFDDOEL

Maten voor gewicht en inhoud gebruiken en herleiden.

REKENWOORDENSCHAT

het euroteken (€)

BASISVEREISTEN

-

EXTRA MATERIAAL LES 11

- **geleide instructie:** gewicht van 1 kg (bijv.: 1 pak suiker) (voor de leerkracht), analoge keukenweegschaal tot 1 kg (voor de leerkracht)
- **verlengde instructie:** analoge keukenweegschaal tot 1 kg, een paar voorwerpen met een gewicht tussen 0 en 1 kg (voor de leerkracht)
- **observatieformulier.pdf**

EXTRA MATERIAAL LES 12

- **geleide instructie:** maatbeker van 1 liter, fles met 1 liter water, 10 plastic bekertjes (voor de leerkracht)
- **verlengde instructie:** maatbeker van 1 liter, plastic bekertje, glas, koffiemok, fles water om de voorwerpen mee te vullen (voor de leerkracht)
- **observatieformulier.pdf**

Lesdoel

Metten

- Je leert nauwkeurig meten in millimeters, centimeters en decimeters. (les 11)
- Je leert millimeter (mm), centimeter (cm) en decimeter (dm) met elkaar vergelijken. (les 12)

- Je leert de maten kilogram en gram gebruiken. (les 11)
- Je leert de maten liter, deciliter, centiliter en milliliter gebruiken. (les 12)

- Je leert de maten kilometer, hectometer, meter, decimeter, centimeter en millimeter omrekenen. (les 11)
- Je leert maten in meter opschrijven met 1 of 2 cijfers achter de komma. (les 11)
- Je leert de omtrek van een figuur berekenen. (les 12)

groep 5 | blok B | doel 5

groep 6 | blok 4 | doel 5

groep 6 | blok 6 | doel 5

13 cm = mm

Hoe zwaar?

Reken om naar de andere maat.

20 hm = km

Hulp

1 kilogram = 1 kg
 Een gewicht van 1 kilogram is 1000 gram.

1 gram = 1 g

1 liter = 1 l

1 deciliter = 1 dl

1 centiliter = 1 cl

1 milliliter = 1 ml

inhoud
 1 liter = 10 deciliter
 1 liter = 100 centiliter
 1 liter = 1000 milliliter

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Hoe zwaar?

5 kilogram

2 kilogram

Reken om in de andere maat.

1 liter = deciliter

milliliter